

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Černošice, okres Praha-západ

Pod Školou 447, 252 28 Černošice

Identifikátor školy: 600 053 377

Termín konání orientační inspekce: 2., 3., 6. a 7. květen 2002

Čj.	031 135/02-2163
Signatura	ob4cv104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Černošice, okres Praha–západ (dále jen škola) je úplnou základní školou s prvním až devátým ročníkem. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna. Právní formou je příspěvková organizace. V době inspekce měla škola celkem 659 žáků ve 28 třídách.

Zvoleným vzdělávacím programem je *Základní škola čj. 16 847/96-2*. Z cizích jazyků jsou vyučovány angličtina, němčina a francouzština. Výuka probíhá ve dvou vzdálených budovách, v menší z nich je pět tříd prvního stupně. Třetím objektem je budova školní družiny.

Orientační inspekce proběhla pouze v základní škole, výuka byla sledována na obou stupních v předmětech: český jazyk, matematika společně s informatikou, tělesná výchova, občanská výchova a dějepis s vlastivědou. Součástí kontroly byla tematická inspekce zaměřená na ochranu člověka za mimořádných situací.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk (1. – 5. ročník)

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, členění jazyka na jednotlivé části je v souladu s osnovami. Zápisy v třídních knihách dokladují, že vyučující respektují učební osnovy, vyjma čtvrtého ročníku. V letošním i loňském školním roce zde byly porušeny osnovy tím, že vyučující v závislosti na učebnicích zařadili i učivo *slovesný způsob*, které bylo úpravami a doplňky vzdělávacího programu přesunuto do vyššího ročníku. Třídní knihy byly na prvním stupni vedeny pečlivě a zodpovědně, zápisy byly jasné, kromě jednoho případu (po celý rok stejný zápis v psaní - *opis z tabule* - nedokladuje plnění osnov). Kontinuita výuky je zajištěna časově-tematickými plány. Příprava na jednotlivé hodiny byla po odborné stránce velmi dobrá, výrazné rezervy byly zaznamenány v promyšlenosti metodické stavby hodiny a využití pomůcek. *Plánování a příprava byly celkově na průměrné úrovni.*

Personálně je výuka (včetně reedukačních nácviků) zajištěna dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň, čtyřmi s pedagogickou způsobilostí, dvěma s vysokoškolským nepedagogickým vzděláním a devíti bez odborné a pedagogické způsobilosti. Učitelky provádějící nácviky s integrovanými žáky jsou odborně proškoleny. Materiální podmínky byly na standardní úrovni, didaktická technika byla sporadicky využívána (z osmi sledovaných hodin byl jednou využit magnetofon). Na práci s výukovými počítačovými programy se učitelé připravují. Počítače a dobré softwarové vybavení jsou využívány při ambulantních dyslektických nácvicích. Všichni učitelé dbali na dodržování psychohygienických zásad častým zařazováním pohybových a relaxačních aktivit, her, soutěží, dále pitným režimem apod. *Podmínky byly průměrné.*

Učitelé ve sledovaných hodinách pracovali převážně různými formami frontálního způsobu výuky. Řízený rozhovor byl nejčastější aktivizační metodou. V průměrných hodinách převažovala verbální role učitelek, nejvíce byla využívána tabule, křída, většinou funkčně učebnice či pracovní sešity. Činnostní styl výuky převládal ve velmi dobrých hodinách, ty byly zaznamenány především v prvním a druhém ročníku. Učitelé uplatňovali individuální přístup, žáci mohli pracovat svým osobním tempem, zvláště integrovaní žáci dostávali kvantitativně odlišné úkoly. Rezervy byly v diferenciaci, rozdílně náročné úlohy nebyly žákům téměř zadávány. *V organizaci, formách a metodách byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze.*

Vstupní i průběžná motivace byla příkladně využívána v prvním a druhém ročníku, v ostatních spíše sporadicky, většinou byli žáci seznámeni s programem hodiny. Při hodnocení výrazně převažoval pozitivní přístup vyučujících. Žáci byli často povzbuzováni, chváleni. Při ohodnocování i např. jednoslovných odpovědí žáků v průběhu sledovaných hodin měli někteří vyučující snížené nároky na úroveň vědomostí.

Interakce učitel - žák byla bezproblémová, děti se s důvěrou obracely na vyučující, neobávaly se zeptat, celková atmosféra všech sledovaných hodin byla příznivá. Málo jsou učitelé rozvíjeni komunikativní dovednosti žáků, velmi často se spokojují s jednoslovnou odpovědí, souvislé ucelené mluvní projevy téměř nebyly požadovány. Ve verbálním projevu vyučujících byly značné rozdíly - v některých třídách zazněla kultivovaná čeština, v jiných i nespisovná. *Také motivace, hodnocení a interakce měly průměrnou úroveň.*

Celkově byla kvalita výuky předmětu český jazyk na prvním stupni ve všech sledovaných jevech a základních ukazatelích průměrná.

Český jazyk (6. – 9. ročník)

V šestém až devátém ročníku se český jazyk vyučuje pět hodin týdně; časová dotace je v souladu s příslušným učebním plánem přijatého vzdělávacího programu. Pozitivní je snaha školy o zařazení dělené výuky ve dvou hodinách týdně v šestém ročníku, v těchto vyučovacích jednotkách si žáci intenzivněji procvičují a upevňují probíranou látku. Nepovinné předměty a zájmové útvary se vztahem k českému jazyku nejsou ve škole zavedeny. Obsah učiva mají vyučující uspořádán do časových tematických plánů, které vycházejí převážně z obsahu používaných učebnic; učební osnovy byly plněny. Aktuální příprava vyučujících na hospitované hodiny byla celkově dobrá; plánování stavby některých sledovaných hodin mělo rezervy v uplatňování metody aktivního učení, v oblasti průběžné motivace a ve využívání didaktické techniky. *Celkově byly plánování a příprava průměrné.*

Výuku v šestém až devátém ročníku zajišťují čtyři zkušené učitelky s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Materiální zázemí předmětu má standardní úroveň. Ve škole není zřízena odborná pracovna českého jazyka, výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve volných učebnách (v některých je zabudována audiovizuální technika), jejich výzdoba a vybavení pomůckami z hlediska podnětnosti pro výuku jsou celkově průměrné. V průběhu vyučovacího procesu byly využívány hlavně učebnice, pracovní listy, rozmanité karty se zadanými úkoly nebo ukázkami z oblasti umělecké literatury, připravené záznamy na tabuli, knihy z fondu školní knihovny, jazykové příručky aj. V dodržování psychohygienických zásad byly v některých hodinách zaznamenány dílčí nedostatky (např. přesahování výuky do přestávky, pozdní větrání). Pouze ve dvou hodinách byly začleněny relaxační aktivity. *Personální podmínky byly vynikající, materiální a psychohygienické podmínky měly průměrnou úroveň.*

Organizace, metody a formy práce měly v hospitovaných hodinách rozdílnou úroveň. Aktivní pojetí výuky, zařazování soutěživých a herních prvků bylo sledováno pouze ve dvou hodinách, které byly dynamické, bohaté svými činnostmi a obsahem. Další hodiny byly založeny na frontálním způsobu výuky s dominantní rolí vyučujících. Hlavními učebními metodami byly především výklad, řízený rozhovor, samostatná práce žáků, četba literárních ukázek. Učitelky střídaly různé formy společného opakování a procvičování učiva. Skupinová práce byla celkově využita ve dvou vyučovacích hodinách, v jednom případě s nižší efektivitou. Prezentace učební látky ve sledovaných hodinách byla názorná, učitelky respektovaly osobní tempo žáků. Práce s chybou a diferenciací úkolů byly zařazeny jen v menší míře, didaktická technika byla využita pouze jedenkrát. Žáci byli vedeni k aplikování získaných poznatků, učitelky dbaly na zpětnou vazbu. Závěrečné shrnutí učiva ve třech případech zasahovalo do přestávky. *Organizace, metody a formy výuky byly celkově*

průměrné.

Vstupní motivace spočívala hlavně v seznámení s programem nebo cíli hodiny, v úvodní fázi některých vyučovacích jednotek se uplatnil řízený rozhovor, při literární výchově byli žáci vhodně motivováni knižními ilustracemi nebo citátem. Vyučovacím procesem prolínaly mezipředmětové vztahy, ve třech případech bylo učivo vhodně aktualizováno, regionální prvky byly využity pouze ojediněle. Cílená průběžná motivace byla v polovině sledovaných hodin opomíjena. Žáci byli za své výkony hodnoceni slovně, známkou nebo získávali body. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená; byly v nich zjištěny i negativní, nemotivující zápisy. Všechny vyučující provádějí pravidelně kontrolu sešitů. Závěrečné zhodnocení proběhlo pouze v necelé polovině sledovaných hodin. *V motivaci a hodnocení byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze.*

Ve všech sledovaných hodinách bylo vytvořeno nestresové klima, vztahy mezi vyučujícími a žáky byly bezproblémové. Tvůrčí pracovní atmosféra panovala v hodinách s dobrou motivací, žáci se aktivně zapojovali do vyučovacího procesu. Byli vedeni ke vzájemné toleranci a spolupráci při činnostech ve skupinách, i když v některých případech neměli utvrzeny dovednosti z oblasti kooperativního učení. Mluvní projev měl celkově průměrnou úroveň, někteří dostatečně nevyužívali svůj hlasový fond nebo nabízený prostor pro komunikaci. Vyjadřování vyučujících bylo kultivované, srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem žáků. *Interakce a komunikace byly velmi dobré.*

Výuka českého jazyka na druhém stupni školy byla celkově průměrná.

Občanská výchova

Týdenní hodinová dotace je v souladu s učebním plánem. Předložené časové tematické plány učiva jsou zpracovány hlavně podle obsahu používaných učebnic, z hlediska osnov v nich nebyly nedostatky. Aktuální příprava vyučujících na sledované hodiny byla rozdílná; plánování výuky v některých hodinách mělo nedostatky především z hlediska zařazování aktivizujících forem a metod práce, pomůcek a uplatňování průběžných motivačních prvků. *Plánování a příprava byly celkově na průměrné úrovni.*

Předmět zajišťuje pět učitelek bez příslušné odborné způsobilosti, z nichž dvě nemají pedagogickou způsobilost. Ve škole není odborná učebna občanské výchovy. V jednom případě probíhala výuka v místnosti školní družiny, jejíž prostory byly stísněné. Používané učebnice tvoří ucelenou řadu. Pro výuku slouží pomůcky i z kabinetů jiných předmětů. Ve sledovaných hodinách bylo dvakrát zaznamenáno využití didaktické techniky, pracovalo se s učebnicí, pouze v menší míře byly zařazeny i další textové pomůcky. Základní psychohygienické zásady během vyučování byly většinou dodržovány. *Personální podmínky byly pouze vyhovující, v oblasti materiálních a psychohygienických podmínek byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Celkově byly podmínky výuky občanské výchovy průměrné.*

Organizace výuky a užití metody a formy se lišily podle jednotlivých hodin i podle metodické erudice jednotlivých vyučujících. Dvě vyučovací jednotky vycházely z frontálního pojetí výuky; zvláště jedna hodina nebyla pro žáky dostatečně podnětná, chyběly v ní aktivizující prvky, kromě učebnice a ukázky dvou publikací v ní nebyly používány další pomůcky, přestože k tomu obsah probíraného tématu přímo vybízel. V dalších hospitovaných hodinách byly frontální činnosti doplněny skupinovou prací, její zařazení však nesplnilo sledovaný záměr. V efektivní hodině se střídaly rozličné metody a formy, vhodně byly využity skupinové a samostatné činnosti nebo žákovský referát. Audiovizuální technika byla využita ve dvou sledovaných hodinách. Zápisy učiva byly bez aktivní spoluúčasti žáků. V závěru hodin nebyla věnována patřičná pozornost celkovému shrnutí učiva. *Organizace, metody a formy výuky byly průměrné.*

V úvodní části všech hodin byli žáci seznámeni s programem. Funkčně byly využívány mezipředmětové vztahy i aktualizace učiva. Během výuky byli žáci hodnoceni slovně, ojediněle známkou. V oblasti průběžné motivace byly rezervy. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách zabezpečuje rodičům dostatečnou informovanost o průběhu vzdělávání. Závěrečné zhodnocení zůstávalo ve většině hodin opomíjeno. *Motivace a hodnocení byly celkově průměrné.*

Učitelky měly u žáků přirozenou autoritu. Jen v některých hodinách dostávali žáci dostatečný prostor pro vyjádření a obhajobu svých názorů, mohli uplatnit zkušenosti z praktického života, velmi dobře spolupracovali při skupinové činnosti, také pohotově reagovali na položené otázky. Ve dvou hodinách převládal mluvní projev učitelek, žáci byli pouze pasivními posluchači. Ojediněle žáci neprojevovali o výuku dostatečný zájem. V úrovni mluveného projevu byly mezi vyučujícími značné rozdíly. *Komunikace a interakce byly celkově na průměrné úrovni.*

Výuka občanské výchovy byla celkově průměrná.

Dějepis, vlastivěda

Týdenní hodinová dotace obou předmětů odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Předmět vlastivěda byl naplánován na dva roky, učivo bylo rozvrženo především dle obsahu učebnic, je v souladu s učebními osnovami. V obou ročnících je v prvním pololetí probíráno dějepisné v druhém pololetí zeměpisné učivo. V dějepise respektovali učitelé doporučenou strukturalizaci a chronologické řazení učiva. V loňském školním roce nebyly v devátém ročníku splněny osnovy dějepisu. Ze zápisů v třídních knihách vyplynulo, že nebyla probírána poslední závěrečná kapitola *Československo a svět ve druhé polovině 20. století*. Příprava na jednotlivé hodiny byla z věcného hlediska velmi dobrá, výukové cíle byly stanoveny většinou v návaznosti na předcházející učivo. Méně promyšlená byla metodická struktura hodin. Učitelé a žáci pracovali v některých hodinách s informativní literaturou a mapami, audiovizuální technika ve sledovaných hodinách využita nebyla. *Plánování a příprava byly celkově na průměrné úrovni.*

S výjimkou vlastivědy ve čtvrtých třídách předměty vyučovali učitelé s vysokoškolským vzděláním, ale pro dějepis bez odborné způsobilosti. Tento fakt neměl negativní vliv na odbornost výuky. Materiální podmínky byly na dobré úrovni, ve škole je dostatek historických map, žáci funkčně využívali učebnice, v některých hodinách encyklopedie a namnožené pomocné materiály. Psychohygienické podmínky byly negativně ovlivněny organizací výuky. Zvláště v hodinách dějepisu žáci pasivně přijímali vědomosti. Dynamičtější práce byla zaznamenána v hodinách vlastivědy. *Podmínky celkově vykazovaly pozitivní a negativa téměř v rovnováze.*

V metodách a formách práce jednoznačně převažovaly neefektivní frontálnost s dominancí vyučujících, výkladový způsob výuky s předkládáním hotových informací a nízkým zařazením kooperativních či problémových úkolů. Žáci až na výjimky nebyli vyzýváni k souvislým mluvním projevům, vyučujícím obvykle stačily velmi krátké odpovědi. Učitelé postupovali rutinně, žáci sporadicky vyvozovali poznatky a aplikovali vědomosti. Pouze v jediné hodině bylo učivo aktualizováno. Ve všech hodinách žáci pracovali více či méně funkčně s učebnicí a s mapami. *Organizace, metody a formy práce měly citelně slabá místa.*

V oblasti motivace byly mezi jednotlivými učiteli rozdíly. Na prvním stupni vyučující častěji využívali motivačních výzev, často pracovali s pochvalou a povzbuzováním. Na druhém stupni byli žáci obvykle seznámeni s programem hodiny. Častým nedostatkem byla absence profesionálního závěru hodiny s celkovým zhodnocením. Při zkoušení byli všichni vyučující vstřícní, dávali možnost opravy, zlepšení, zadávali úkoly – referáty. Ve většině sledovaných hodin v nižších ročnících převažovala pozitivní atmosféra. Určitým nedostatkem byla pasivní

reakce vyučující na nežádoucí projevy žáků. *V oblastech motivace a hodnocení a interakce a komunikace byla pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze.*

Sledovaná výuka vlastivědy a dějepisu měla průměrnou úroveň.

Matematika a informatika

Předeepsané týdenní hodinové dotace jsou na prvním stupni plněny, na druhém stupni je důležitost matematiky potvrzena vyšším hodinovým přidělem než je požadované minimum. Také dělení jedné hodiny v šestých třídách je pro žáky přínosné. Informatika je vyučována jako jeden z volitelných předmětů nebo v rámci praktických činností. Návaznost učiva mezi třídami a plnění učebních osnov jsou zajištěny prací metodických orgánů a tematickými plány. Úroveň plánů je různá, některé jen schematicky kopírují členění látky dané učebními osnovami nebo používanými učenici. Kontinuita výuky aritmetického (algebraického) a geometrického učiva nebyla v několika případech zabezpečena. Všechny hodiny byly učiteli dobře připravené po obsahové stránce, zhruba ve čtvrtině sledovaných hodin byly vhodně připraveny názorné pomůcky. Méně efektivní hodiny vykazovaly nedostatky v metodické oblasti a v časovém rozvržení. Pozitivním prvkem ve výuce informatiky je často uplatňovaný projektový charakter. Pedagogové často připravovali namnožené pracovní listy pro žáky, vůbec nebyla v matematice využita didaktická technika (sledováno 13 hodin). *V plánování a přípravě byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze.*

Personální podmínky jsou na dvou stupních školy rozdílné. V 16 třídách prvního až pátého ročníku je matematika pouze v šesti vyučována s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kvalitu výuky tato skutečnost neovlivňovala, i velmi dobré hodiny byly vedeny učitelkami bez požadované způsobilosti. Na druhém stupni je situace velmi dobrá, pouze ve třech třídách (z dvanácti) vyučuje učitel bez ukončeného vysokoškolského vzdělání. Obdobná situace je ve výuce informatiky. V materiálních podmínkách je škola na průměrné úrovni. Vybavení jednotlivých tříd se výrazně odlišuje, na prvním stupni je prostředí podnětnější, učitelé zde využívali jeho kvalit pro výuku matematiky. Na druhém stupni přetrvává od poslední inspekce problém s účelným uspořádáním kmenových tříd pro předmět. Informatika je vyučována ve specializované pracovně, dobře vybavené (rozmístění šestnácti počítačů v síti, připojení na internet pevnou linkou, server, hardwarové i softwarové vybavení). Dílčím nedostatkem bylo nerovnoměrné využívání počítačové techniky v matematice, někteří učitelé a v důsledku toho i třídy ji využívají systematicky, jiní pouze nárazově (suplování apod.), další vůbec. Také v uplatňování psychohygienických zásad byly mezi sledovanými hodinami výrazné rozdíly (respektování osobního tempa práce, uplatňování relaxačních aktivit, pestrost či jednotvárnost výuky, pohyb žáků, poloha těla při psaní a další). *Podmínky byly celkově průměrné.*

Třetina sledované výuky měla formu aktivního učení. Byly zde uplatňovány činnostní prvky, cíleně a nenásilně byly pěstovány průřezové kompetence, uplatňovány kooperativní metody. Vysoký byl podíl samostatné práce žáků při získávání, vyvozování i v kontrole výsledků práce. Žáci prokázali velmi pěkné pracovní návyky a dobré znalosti a dovednosti. Již inspekce v roce 1997 ale konstatovala převážně frontální charakter výuky na druhém stupni, také v tomto školním roce byla sledovaná výuka převážně málo diferencována, žáci až na výjimky mechanicky plní příkazy a pokyny učitele. Velká část výuky byla založena na slovu (formulace závěrů učitelem, návodné otázky s jednoslovnou odpovědí žáků, diktování poznámek, pouze vyřčené matematické vzorce apod.). Také v hodnocení efektivity zpětných vazeb je situace obdobná jako v roce 1997 – většinou pouhé sdělení správného výsledku, společně „znovuvyvození“ na tabuli po ukončení samostatné práce apod. Dílčí nedostatky spočívaly také v systematickosti opakování, v přípravě žádoucích pojmů a dovedností pro nově probíranou látku. Přibližně čtvrtina sledovaných hodin měla charakter transmise,

dominance aktivit na straně učitele. *Organizace, metody a formy výuky byly celkově na průměrné úrovni.*

Metody práce a kvalita zpětných vazeb (aktivní či pasivní) měly výrazný podíl na účinnosti motivace žáků. Ve všech případech učitelé povzbuzovali a posilovali aktivitu žáků. V případech souběžné práce na tabuli však pracovali jenom žáci s vlastní vnitřní motivací získávat nové vědomosti a dovednosti - takových žáků však bylo ve třídách málo. Zhruba v polovině případů bylo využíváno vztahu probírané látky k praktickému využití, v druhé polovině šlo o řešení pouhých „matematických problémů“ jednotným tempem a v pořadí zadávaném učitelem či určeném učebnicí. Hodnocení bylo vždy průběžné, většinou pozitivní, klasifikace měla dostatečnou četnost. Dílčí nedostatky spočívaly v různých přístupech učitelů k úrovni vedených žákovských písemností (od systematického využívání škály sešitů, pravidelné kontroly po podcenění této činnosti, její formální charakter a malou důslednost). Hodnocení a zejména motivace byla jednou z nevlivnějších okolností pro efektivitu hodin. Zhruba v jedné sedmině případů byla na vynikající a velmi dobré úrovni. V polovině hodin byla průměrná, ve zbytku byla s citelně slabými místy. *Motivace a hodnocení byly na průměrné úrovni.*

Vstřícné přístupy učitelů a pozitivní atmosféra byly až na málo čtené výjimky charakteristickými znaky vedené výuky. Vztah učitel – žák byl bezbariérový. Úroveň komunikace závisela na požadavcích, na trpělivosti, kterou učitelé uplatňovali při slovních projevech žáků (v zájmu urychlení často formulovali, shrnovali, upřesňovali vyjádření za ně). Opakovaným nedostatkem (inspekční zpráva z roku 1997) byla až na výjimky úroveň mluveného českého jazyka tolerovaná žákům i prezentovaná učiteli. *V interakci a komunikaci byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze.*

Výuka matematiky a informatiky měla průměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Předmětu je vyučováno ve všech ročnících v souladu s učebním plánem dvě hodiny týdně. Obsah výuky odpovídá požadavkům učebních osnov, v hospitovaných hodinách byl přiměřený věku a schopnostem žáků. Kontrolou zápisů v třídních knihách za letošní školní rok bylo zjištěno, že učitelé věnovali menší pozornost gymnastice, nácviku úpolů, tanců a rytmických cvičení s hudbou, ve větší míře se zaměřovali na míčové hry. Součástí učebního plánu druhého stupně je volitelný předmět sportovní výchova. Další pohybové aktivity žákům škola nenabízí, pronajímá pouze prostory pro sportovní aktivity kroužků, které vesměs vedou učitelé školy. Pravidelné plavecké kurzy pro první a druhý ročník a lyžařské výcviky pro žáky druhého stupně jsou organizačně zajišťovány mimo sídlo školy. Vzhledem ke špatným prostorovým podmínkám je v zimních měsících organizováno pro žáky bruslení na místním stadionu. Učitelé mají zpracovány tematické plány, které jsou však v řadě případů velmi obecné a formální a z hlediska dlouhodobého plánování výuky nevyhovující. Činnost předmětové komise je v mnoha případech též pouze formální, nedostatkem je například nezajištění pomoci začínajícím a nekvalifikovaným učitelům. Aktuální příprava na vyučování byla u většiny vyučujících velmi dobrá. *Plánování a příprava výuky byly průměrné.*

Výuku tohoto předmětu na prvním stupni zajišťuje čtrnáct učitelů, osm z nich nemá příslušnou odbornou ani pedagogickou způsobilost. Na druhém stupni vyučuje tělesnou výchovu šest vyučujících, polovina z nich nemá příslušnou kvalifikaci. Tento nedostatek neměl zásadní vliv na kvalitu výuky, projevil se pouze ve špatné organizaci dílčích částí některých hodin. Škola má k dispozici dvě tělocvičny, každá z nich je umístěna v jiné budově, lze je tedy využívat pouze s omezeními. Vzhledem k tomu je tělocvična v hlavní budově kapacitně nedostačující a prostorově, hygienicky a esteticky nevyhovující. Její rozměry jsou z hlediska počtu žáků v jednotlivých skupinách, z hlediska moderní didaktiky tělesné výchovy a z hlediska bezpečnosti

žáků nedostačující. Vybavení tělocvičny umožňuje plnit v redukované míře osnovy sportovní gymnastiky a vybraných míčových her. Omezené možnosti má škola i pro výuku lehké atletiky. Vybavení kabinetu náčiním a dalšími pomůckami má průměrnou úroveň. Za příznivého počasí jsou využívána dvě nově vybudovaná moderní hřiště s umělým povrchem. Příznivý účinek vlastního předmětu na duševní zdraví žáků podporovali učitelé tím, že do výuky zařazovali v dostatečném množství cvičení a hry. Žáci měli zejména o hry velký zájem a prožívali při nich radost z pohybu a pocit úspěchu. *Celkově byly personální, materiální a psychohygienické podmínky průměrné.*

Všechny hospitované hodiny měly strukturu obvyklou při výuce tohoto předmětu. Úvodní rušná část realizovaná formou drobných her nebo běhů měla postačující intenzitu. Rovněž při rozcvičce učitelé respektovali fyziologické požadavky a anatomické předpoklady žáků. V hlavní části hodin vyučující dbali na dodržování didaktických zásad a na bezpečnost žáků. V organizaci výuky byly v několika hodinách zaznamenány pouze drobné nedostatky v efektivnějším využití doby určené pro cvičení. *Organizace, metody a formy výuky byly celkově velmi dobré.*

V úvodu výuky při nástupu nebyli vždy žáci seznámeni s programem a cílem hodiny. Dalšími motivačními nástroji, kromě již výše uvedených, byly ukázky požadovaných cviků, časté pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb, spravedlivé vyhodnocování soutěživých cvičení nebo možnost výběru spoluhráčů. V závěru hodin učitelé většinou prováděli stručné pozitivní hodnocení. Žáci cvičili se zájmem a s chutí. Nejúspěšnější žáci reprezentují školu v řadě soutěží pořádaných v rámci okresu. Velmi dobré výsledky a umístění mají pozitivní vliv na jejich zdravé sebevědomí. *Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.*

Žáci plnili organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při hrách a soutěžích měli dostatek příležitostí pro vzájemnou spolupráci, komunikaci, povzbuzování a toleranci. Učitelé měli k žákům velmi pěkný vztah. Veškeré pokyny byly jasné, stručné, bez větších chyb v odborné terminologii. *V interakci a komunikaci byla výrazná převaha pozitiv.*

Celkově byla výuka tělesné výchovy velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita vzdělávání byla posuzována v pěti předmětech (nebo blocích předmětů), přičemž výuka českého jazyka byla hodnocena zvlášť na prvním a druhém stupni školy. V každém bloku bylo podle metodiky ČŠI hodnoceno pět oblastí: plánování a příprava výuky; podmínky výuky; organizace, metody a formy výuky; motivace a hodnocení; interakce a komunikace. Z celkem třiceti hodnocených ukazatelů výrazně převažuje hodnocení průměrný (celkem ve 25 případech). Také celkové hodnocení kvality výuky předmětu je v pěti případech stupněm průměrný, jednou velmi dobrý.

Výuka ve škole měla v posuzovaných předmětech průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobé cíle z hlediska rozvoje školy byly stanoveny. V roce 1999 zpracoval ředitel školy *Plán strategické koncepce rozvoje školy v Černošicích na období 2000 – 2004*, které pojímá jako kurikulum školy; přílohou tohoto písemného materiálu jsou *Koncepční záměry pro období 2000 – 2004*. Ředitel vycházel ze všech významných aktuálních potřeb a z analýzy stavu. Z těchto dokumentů jasně vyplývají stanovené priority (např. respektovat osobnost dítěte, dosáhnout otevřené, sdílné atmosféry ve škole, zaměřovat se na rozvoj tvořivého myšlení žáků, zmodernizovat vybavení učeben a kabinetů aj.). Jednotlivé záměry jsou

rozpracovány v dílčích plánech. V letošním školním roce jsou výchovně vzdělávací činnost a různé akce realizovány dle *Plánu práce školy na školní rok 2001/2002*, na který navazují podrobné, funkční měsíční plány s konkrétními termíny, úkoly, zodpovědností jednotlivých pracovníků a dalšími podrobnostmi.

Výuka ve všech ročnících probíhá v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Z volitelných předmětů jsou v sedmém až devátém ročníku vyučovány německý a francouzský jazyk, informatika a sportovní výchova. Žáci mají možnost navštěvovat nepovinný předmět náboženství. Škola neorganizuje činnost vlastních zájmových útvarů. Výchovně vzdělávací program výrazně doplňují různé aktivity (výlety, exkurze, návštěvy divadelních představení aj.).

Škola ve svých prostorách umožňuje práci zájmových kroužků, žáci mohou některé navštěvovat za úplatu, jiné zdarma.

Pro vlastní výchovně-vzdělávací práci mají vyučující zpracovány časové tematické plány, jejichž kvalita je rozdílná, mají převážně formální význam (stejný poznatek učinila již inspekce v roce 1997). Škola věnuje pozornost prevenci sociálně patologických jevů a zneužívání návykových látek, pro tuto oblast má sestaven vlastní program.

Škola má velmi dobře propracovaný systém péče o žáky se specifickými poruchami učení a chování. Individuální vzdělávací plány a programy pro žáky s diagnostikovanou poruchou učení a chování byly sestaveny a prokazatelně projednány s rodiči; škola těmto žákům poskytuje pomoc nejen v průběhu vyučovacího procesu, ale též formou ambulantní nápravy.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Charakteru školy a místním specifickým (tři budovy, právní subjektivita, integrační proces...) odpovídá organizační struktura. Ředitel jmenoval celkem čtyři zástupce, organizačním řádem, náplněmi práce a dalšími vnitřními materiály jsou účelně rozděleny kompetence a pravomoce, je zabezpečeno účinné řízení školy. Organizace odpovídá koncepčním záměrům i v oblasti integrace zdravotně oslabených žáků. Neobvykle širokou škálou ve sféře hospodářské je pověřena zástupkyně pro věci ekonomické. Jmenovaný výchovný poradce nesplňuje požadovanou podmínku kvalifikace pro výkon této funkce.

Veškeré vnitřní předpisy, pokyny a plány jsou doložitelně projednávány pedagogickou radou. V práci metodických orgánů sám ředitel konstatuje prvky formálnosti, proto stanovenými konkrétními požadavky a zvýšenou kontrolou se snaží jejich práci efektivizovat. Demokratický a humanistický charakter má *Řád školy*, je postupně inovován a doplňován o aktuální tematiku (sociálně-patologické jevy, pravidla pro používání mobilních telefonů apod.). Vysokou vypovídací hodnotu má *Výroční zpráva školy 2000-2001*. Dobře je zabezpečen vnitřní i vnější informační systém, účinná je ochrana osobních údajů, pravidla jsou rovněž dána přístupu k informacím pro učitele i pro zákonné zástupce žáků.

Používané kulaté razítko (např. ještě na pololetním vysvědčení všech žáků z ledna 2002) uvádí název školy odlišný od názvu ze sítě škol. Ředitelem vydávaná rozhodnutí (odklady školní docházky, uvolnění z výuky, povolení desátého roku školní docházky a další) jsou řádně podložena, popřípadě projednána pedagogickou radou. Ředitel školy v posledních letech řešil dvě stížnosti rodičů.

V řídicím systému je efektivně využívána počítačová technika. Rozvrh hodin je sestaven s respektováním didaktických a psychohygienických zásad, vyučovací hodiny a přestávky mají předepsanou délku. V organizaci školního roku a v plnění učebních plánů byly zjištěny nedostatky. Ve školním roce 2000/2001 vyhlásil ředitel školy celkem pět volných dnů (legislativa umožňuje ve školním roce nejvýše čtyři). Ve školním roce 2001/2002 na druhém

stupni v předmětech tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti, německý jazyk, informatika, rodinná výchova, chemie, sportovní výchova, zeměpis více než v padesáti případech tzv. odpadla výuka (nejčastěji pro nemoc či nepřítomnost vyučujícího, z organizačních a technických důvodů). Škola vede přehled těchto hodin, mnohé byly nebo teprve budou nahrazeny, některé nikoli.

Škola organizuje nadstandardní aktivity v různých oblastech. Využívá pro žáky i pedagogy připojení na internet, bohaté jsou sportovní aktivity, významný je realizovaný program v integraci žáků s oslabením. V několika případech byl naopak zaznamenán ústup z dříve uskutečněných přínosných činností (práce žakovského parlamentu, školní časopis, klub „Otevřená škola“).

V organizování byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním nositelem koncepčních vizí a pozitivního vývoje ve škole je ředitel. Svým přístupem a pracovním nasazením je pro pedagogy osobním příkladem. Vzájemná spolupráce celého vedení je funkční a týmová, a to jak v koncepční práci tak v operativním řízení. Na demokratizaci a humanizaci výchovně-vzdělávacího procesu participuje zvláště zástupkyně pro první stupeň, a to nejen v oblasti péče o integrované žáky.

Pedagogický sbor (44 pracovníci) je vcelku stabilizovaný, věkově vyvážený, z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti je však na prvním stupni pouze 36 % hodin odučeno pedagogy s úplnou kvalifikací a 64 % bez požadované kvalifikace. Na druhém stupni 78 % hodin zabezpečují učitelé s vysokoškolským vzděláním, 22 % bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tento stav řeší vedení školy vytvářením příznivých podmínek pro další vzdělávání. Pět učitelů dálkově studuje, téměř všichni učitelé prošli uživatelským kurzem v práci s počítačem, všichni (včetně vychovatelky ŠD) se zúčastňovali různých seminářů, kurzů, školení. Četnost i různorodost vzdělávacích akcí byly nadstandardní.

Přímé pedagogické vedení uplatňují ředitel a zástupci v pohospitačních rozborech. Při společně provedených hospitacích se školními inspektory prokázali především ředitel a zástupkyně, že umějí pregnantně zhodnotit hodinu, definují klady i zápory, metodicky učitele vedou. Přesto byly v přímém pedagogickém vedení rezervy. Jen menší část učitelů je ochotna opouštět rutinní učební metody, přijímat nové podněty, více diferencovat, pracovat s učebními pomůckami, plně využívat poznatků z dalšího vzdělávání, omezit verbální charakter výuky apod. Tento nedostatek je vedení vytýkán opakovaně, účinnost opatření je stále nízká. Tento fakt potvrzují také závěry ze sledovaného výchovně-vzdělávacího procesu. Metodické sdružení a předmětové komise prokazují svou funkčnost sporadicky především v pomoci nekvalifikovaným pracovníkům. Pozitivem jsou na prvním stupni vzájemné hospitace.

Kritéria pro osobní hodnocení pracovníků byla zpracována, všichni s nimi byli prokazatelně seznámeni. Prioritami jsou další vzdělávání učitelů, publikační a metodická práce, tvorba projektů, výkon funkce metodika, práce s integrovanými žáky, výchovné působení. Výše osobního ohodnocení byla dostatečně diferencována.

Ve stylu řízení převládá demokratický přístup. Vedení školy nepostupovalo vždy důsledně v prosazování nároků ve vedení povinné dokumentace, na určité nedostatky bylo již v minulosti upozorňováno. Rezervy byly zaznamenány také v oblasti posilování právního vědomí učitelů.

Výrazně pozitivním jevem je zveřejněné sebehodnocení školy.

Systém, rozsah a účinnost vedení a motivování pedagogických pracovníků byly na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Škola má vytvořen systém vnitřní kontroly, která je ředitelem školy rovnoměrně rozdělena i na zástupce. Tyto kompetence jsou písemně zpracovány a v praxi uplatňovány. Kontrolou je pokryta celá struktura školy, včetně jejích součástí. Kontrolní činnost (zvláště výchovně-vzdělávacího procesu) je dobře plánována, vychází z dlouhodobé koncepce školy a její strategie. Mezi nejčastější formy patří pozorování a sledování stavu, hospitační činnost, kontrola dokumentace třídních učitelů a žákovských písemných materiálů.

Pro hospitační činnost v daném školním roce je plánován termín, předmět, vyučující a počet hodin. Pozornost je věnována především předmětům český jazyk a matematika, které tvoří osu vzdělávacího působení základní školy. O jednotlivých hospitacích jsou vedeny písemné záznamy, které mají velmi dobrou, v některých případech vynikající hodnotící úroveň, součástí záznamů jsou i doporučení k odstranění chyb. S výsledky provedené kontroly jsou pedagogové prokazatelně seznamováni. Při negativních zjištěních jsou prováděny následné kontroly jiným členem vedení, společně jsou tato zjištění analyzována. Četnost kontrolních vstupů je dostatečná. Závěry z hospitační činnosti jsou součástí jednání pedagogických rad. Z rozborů zhlédnutých vyučovacích hodin, které provádělo vedení školy v průběhu inspekce, vyplývá, že jsou stanovena vhodná společná kritéria pro posuzování podmínek a průběhu výuky. Vedení prokázalo, že jejich rozbor správně postihují hlavní problémy výuky. O kontrole na úseku školní družiny nejsou v dokumentaci záznamy. Ve společných prostorách školy a ve třídách byl pořádek.

V pedagogické dokumentaci se vyskytují spíše formální chyby (nestandardní opravy, málo vypovídající zápisy v třídních knihách, chybějící podpis třídní učitelky v třídním výkazu, arabskou číslicí uváděná třída v povinné dokumentaci). Závažnější obsahové nedostatky byly zjištěny v třídních knihách, kde chyběly zápisy, a v klasifikaci jedné žákyně, která měla uvedené rozdílné hodnocení jednoho předmětu v katalogovém listu a na vysvědčení. Úspěšnost svých žáků škola poměřuje počtem žáků přijatých do středních škol, který je dlouhodobě až na výjimky vysoký. Dalším sebehodnotícím prvkem je umístění žáků v různých soutěžích a olympiádách (výčet úspěchů je každoročně uveden ve výroční zprávě). Vedení školy používá vnější evaluační nástroje, kterými si opakovaně ověřuje úroveň vzdělávacích výsledků celých ročníků. Tato zjištění jsou vyhodnocována a písemně zpracována. Zvláště v matematice a českém jazyce se zabývá vedení rozbohem písemných prací žáků, porovnává jejich klasifikaci se sumárním hodnocením žáků, porovnává úroveň tříd z několika následujících let. V letošním školním roce proběhlo testování žáků sedmých a devátých ročníků. Žáci prokázali ve všech těchto testy sledovaných oblastech průměrné až nadprůměrné výsledky.

Kontrola hospodaření je výhradně v kompetenci ředitele školy. V říjnu roku 2001 proběhla ve škole kontrola účetnictví, kterou provedl Okresní úřad Praha-západ. Bez větších výhrad byla ukončena také kontrola Okresní hygienické stanice Praha-západ, provedená též v letošním školním roce. Protokoly o těchto kontrolách jsou uloženy v dokumentaci školy.

V kontrolním systému, jeho rozsahu a účinnosti byla výrazná převaha pozitiv, opakovaným nedostatkem byla úroveň povinné dokumentace, kterou vedou třídní učitelé.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Organizační a systémové podmínky měly celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání přímých NIV

V kontrolovaném období 2001 hospodařila škola s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu na základě výkonového výkazu Škol (MŠMT) V3-01 k 30. září 2000. Takto získané prostředky tvořily 62 % celkových NIV, ostatní náklady byly hrazeny z prostředků zřizovatele tj. obce. Účetní období 2001 zakončila organizace kladným hospodářským výsledkem. Ten byl pokynem zřizovatele poukázán do fondu odměn (dále jen FO) v plné výši, přestože platná právní norma, která upravuje hospodaření územních samosprávných celků a jimi zřizovaných příspěvkových organizací, toto nepřipouští (tvorba FO nesmí překročit 20 % dosaženého zlepšeného hospodářského výsledku). Závazné ukazatele rozpočtu nebyly dle předložených dokladů v tomto období překročeny. Zůstatek nevyčerpaných prostředků na zákonné odvody sociálního a zdravotního pojištění byl na základě souhlasu Okresního úřadu - referátu školství Praha-západ ponechán na účtu školy pro další účetní období. Doplňková činnost je zřizovatelem povolena, což je ošetřeno ve zřizovací listině, ale není školou provozována. Všechny přidělené finanční prostředky na přímé NIV byly plně a efektivně použity.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků a personální dokumentace

Závazný ukazatel limitu mzdových prostředků čerpaných na platy a ostatní platby za provedenou práci (OPPP) nebyl ve sledovaném období roku 2001 překročen. Kontrolou hlavní knihy za období 12/2001 bylo zjištěno, že v průběhu roku 2001 byly rovněž čerpány finanční prostředky z fondu odměn, což je v rozporu s platným právním předpisem. Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za období 1. - 4. čtvrtletí 2001 obsahuje údaje o mzdových prostředcích přidělených ze státního rozpočtu, avšak chybí v něm údaj o výši vyplacených finančních prostředků z fondu odměn, přestože tento údaj je státní statistickou službou požadován.

V namátkově kontrolovaných personálních spisech zaměstnanců školy s osobními čísly 6, 9, 31, 81 a 118 nebyly doklady potřebné k ověření za účelem správného zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů. V rozporu s platným právním předpisem bylo u pracovnice s osobním číslem 55 zjištěno nesprávné zařazení do platového stupně. Kontrolované platové výměry u výše uvedených zaměstnanců obsahují všechny složky platu včetně nenárokových a jsou vyhotovovány vždy při každé změně platu, jak ukládá platný právní předpis.

Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti předložené ke kontrole obsahovaly předepsané náležitosti. Dohody o provedení práce nepřekročily 100 hodin v roce 2001.

Kontrolovaný „Vnitřní mzdový předpis ZŠ Černošice“, zpracovaný 24. ledna 2001, vykazuje nepřesnosti, což je v rozporu s platným právním předpisem.

Hodnocení tvorby a čerpání FKSP

Škola má dle platného právního předpisu zavedený samostatný účet pro fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) u bankovního ústavu. Kontrolou bylo zjištěno, že 2% odvod do FKSP z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy byl odveden v plné výši, avšak pouze z finančních prostředků přidělených na mzdy ze státního rozpočtu. Z celkově vyplacených finančních prostředků na mzdy z fondu odměn 2% odvod do FKSP nebyl proveden.

Celková výše poskytnutých darů v roce 2001 nepřekročila 15 % z přídělu do FKSP na běžný rok, což je v souladu s platným právním předpisem.

Z FKSP je mimo jiné přispíváno zaměstnancům na stravování, rekreaci, kulturu. Namátkově kontrolované daňové doklady (faktury) týkající se čerpání z FKSP obsahují předepsané náležitosti, jako přílohy jsou k nim vyhotovovány seznamy účastníků. V případě příspěvku na rekreaci je rozdíl mezi skutečnou cenou poukazu a příspěvkem zaměstnancem uhrazen v termínu tak, jak vyžaduje platný právní předpis.

Předložené „Zásady hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb ZŠ Černošice pro rok 2001“ jsou zpracovány v souladu s platným právním předpisem.

Škola má samostatně vedenou pokladní knihu FKSP. Pokladní kniha je autorizovaná, má řádně označené strany, limit pokladny není stanoven. V pokladní knize jsou vedeny veškeré příjmy a výdaje v hotovosti týkající se FKSP. Na příjmy a výdaje v hotovosti jsou vyhotovovány pokladní doklady. Vedením pokladny je určena pracovnice, s níž má škola sepsanou smlouvu o hmotné odpovědnosti.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ve sledovaném období 2001 použila škola přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (údaje čerpány z hlavní účetní knihy) zejména na učebnice (483 Kč na žáka, 71 % z ONIV), učební pomůcky (88 Kč na žáka, 13 % z ONIV), školní potřeby (200 Kč na žáka) a na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP). Cestovné zaměstnanců, ochranné pomůcky a plavecká výuka je hrazena z prostředků zřizovatele. Namátkovou kontrolou daňových dokladů (přijatých faktur) týkajících se věcného čerpání ONIV nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně. Přidělené finanční prostředky byly efektivně a účelně použity.

Hodnocení vedení účetnictví a výkaznictví státních prostředků

Škola hospodář s přidělenými státními finančními prostředky na samostatném bankovním účtu u peněžního ústavu a účtuje o nich na příslušném analytickém účtu dle platné účtové osnovy pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace. K 31. prosinci 2001 souhlasil konečný stav bankovního účtu státního příspěvku se stavem v hlavní účetní knize. Dohoda o hmotné odpovědnosti za svěřené finanční prostředky je uzavřena s ekonomkou školy. Namátkovou kontrolou účtování státního příspěvku a příslušných daňových dokladů nebylo zjištěno porušení platné právní normy, která tuto oblast upravuje.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škola obdržela v kontrolovaném roce 2001 finanční prostředky na DVPP, které byly účelově rozděleny na jednotlivé kategorie. Toto rozdělení bylo v závěru roku zrušeno, ale účelovost byla ponechána. Organizace tyto prostředky plně a účelně vyčerpala (cca 1 282 Kč na jednoho pedagogického pracovníka) zejména na akce a semináře, které pořádají akreditované organizace. Kontrolou předložených daňových dokladů (přijatých faktur) nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Ze státního rozpočtu nebyly škole ve sledovaném období roku 2001 přiděleny finanční prostředky na investice.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu na přímé ONIV byly ve sledovaném období 2001 vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům účelně a efektivně použity. Ve mzdové oblasti však došlo k pochybení nesprávným zařazením zaměstnance do platového stupně a tím k neoprávněnému čerpání mzdových prostředků.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení oblasti BOZP a PO

Inspekce BOZP a PO byla zaměřena na kontrolu dokumentace a fyzickou kontrolu budov. V budovách Komenského 77 a Pod Školou 447 proběhla dne 19. února 2002 kontrola Hasičským záchranným sborem Praha-západ a 18. dubna 2002 odborná prohlídka bezpečnostním technikem dodavatelské firmy. Zjištěné nedostatky byly odstraněny do uvedených termínů.

V dokumentaci nebyly inspekcí nalezeny žádné nedostatky. V budově Komenského 77 chybí zábradlí u schodů ve vstupní hale školy.

Současné zabezpečení bezpečnosti a požární ochrany ve škole bylo velmi dobré.

Ochrana člověka za mimořádných situací

Součástí inspekce bylo posouzení, jak škola realizuje Pokyn MŠMT čj. 34 776/98-22 k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů.

Na základě uvedeného pokynu vydal ředitel příkaz začlenit témata ochrany člověka za mimořádných situací do časových tematických plánů učiva vybraných předmětů. Rozpracováním jednotlivých témat byly pověřeny metodické orgány. K zajištění úkolu byla vydána řada dokumentů - např. *Metodický pokyn ředitele školy čj. 66/99/22*, příloha k učebnímu plánu pro škol. rok 2000/2001, *Evakuační plán školy*, *Plán opatření po vyhlášení mimořádné situace* a další. Tematika ochrany člověka se objevuje zejména v časových plánech učiva rodinné výchovy a v námětech výchovy ke zdraví na prvním stupni, příležitostně pak v chemii, přírodopise a v praktických činnostech v osmém ročníku; téměř chybí v plánech učiva občanské výchovy. V konkrétním využití jednotlivých témat při výuce a v diferenciaci učiva do ročníků není ucelený systém, v jeho realizaci jsou rezervy.

Příručky k tematice pro učitele byly ve škole k dispozici a pedagogickým pracovníkům bylo uloženo jejich prostudování. Vybavení dalším materiálem a učebními pomůckami je velmi omezené. Úkryt v obou školních budovách chybí, ochranné masky jsou nekompletní a jejich počet neodpovídá aktuálnímu stavu žactva a zaměstnanců. Další vzdělávání učitelů v této oblasti není organizováno. Spolupráci s hasičským záchranným sborem a dalšími institucemi škola věnuje náležitou pozornost. Pravidelně je pamatováno na praktický nácvik evakuace objektů. Žákům devátého ročníku byl zadán dotazník, v němž dosáhli celkově průměrného hodnocení.

Zajištění výchovy k ochraně obyvatelstva za mimořádných situací bylo celkově průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy (Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR s čj. 12 185/01-21 s účinností od 1. září 2001, třídní knihy ze školních roků 2000/2001 a 2001/2002, aktuální třídní výkazy a katalogové listy, Řád školy čj. 199/ř/02, aktuální rozvrhy hodin, záznamy z pedagogických rad, protokoly z komisionálních zkoušek z posledních dvou let, osobní dokumentace žáků s postižením, kniha úrazů, výběr z personální dokumentace, protokoly z provedených kontrol, Výroční zpráva školy 2000-2001 ze dne 8. září 2001).
- Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy pro školní rok 2001/2002.
- Plánovací, koncepční a organizační materiály vedení školy (Plán strategické koncepce rozvoje školy v Černošicích na období 200 – 2004, Plán práce školy na školní rok 2001 – 2002, Plán práce - květen 2002, Organizační řád ZŠ Černošice čj. 6/95ř, přehled odpadlých hodina jejich náhrada 2001-2002, Integrace 2001 – 2002, náplně a záznamy z práce metodických orgánů, časově-tematické plány sledovaných předmětů, jmenování výchovného poradce čj. 15/7ř, řady odborných pracoven, rozhodnutí ředitele o odkladech školní docházky z posledních dvou let, pololetní vysvědčení ze školního roku 2001/2002, Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, přehled DVPP).
- Plán opatření po vyhlášení mimořádné situace, čj. neuvedeno, Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek a v oblasti boje proti sociálně patologickým jevům, Metodický pokyn ředitele školy čj. 66/99/22, z 30. června 1999, Příloha k učebnímu plánu z 1. září 2000 „Ochrana člověka za mimořádných situací“, Evakuační plán školy, Požární kniha).
- Inspekční zpráva z roku 1997 čj. 021 1/98-2801, Sdělení o výsledku inspekční činnosti z roku 1996 čj. O-02-02/9596-116/Ki.
- Výběr z žakovských písemností a dokumentace (sešity sledovaných předmětů, žakovské knížky, prověrky, testy).
- Výkazy o základní škole podle stavu k 30. září 2001.
- Dotazníky pro žáky devátého ročníku zadané ČŠI.
- Úprava rozpočtu k 8. říjnu 2001 ZŠ Černošice čj. 956/01/EO ze dne 29. října 2001.
- Hlavní účetní kniha - Kniha účetnictví I. redukováná - ZŠ Černošice k 31. prosinci 2001 bez podpisu odpovědné osoby.
- Účtová osnova platná pro rok 2001 ZŠ Černošice.
- Aktuální účtový rozvrh včetně číselníků dokladů a používaných symbolů a analytik ZŠ Černošice včetně příloh čísla 1, 2 a 3 ze dne 27. prosince 2000 s platností od 1. ledna 2001.
- Účtový rozvrh tříděný podle úrovně a účtů pro rok 2001 ZŠ Černošice. Číselník účtů ZŠ Černošice pro rok 2001. Účetní deník ZŠ Černošice za období leden - prosinec 2001.
- Rekapitulace příspěvku na učebnice od školského úřadu na rok 2001 ZŠ Černošice bez data vyhotovení.
- Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 4-02 Základní školy Černošice k 31. prosinci 2001.
- Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 5 - 02 Základní školy Černošice k 31. prosinci 2001.
- Finanční rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 3-02 Základní školy Černošice k 31. prosinci 2001.

- Výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2000 a 30. září 2001.
- Vyúčtování za rok 2001 - souhlas Okresního úřadu - referátu školství Praha-západ s ponecháním nevyčerpaných prostředků ze státního rozpočtu ze dne 3. května 2002.
- Rozdělení zisku roku 2001 - vyjádření Městského úřadu - finanční komise Černošice ze dne 17. dubna 2002.
- Směrnice pro evidenci, účtování a oceňování zásob ZŠ Černošice ze dne 27. prosince 2000 s platností od 1. ledna 2001.
- Směrnice upravující oběh účetních dokladů ZŠ Černošice ze dne 27. prosince 2000 s platností od 1. ledna 2001 včetně podpisových vzorů.
- Výpisy z bankovního účtu státního příspěvku čísla 2001/70, 2001/66, 2001/65, 2001/64, 2001/63, 2001/57, 2001/56, 2001/55, 2001/53, 2001/49, 2001/45, 2001/42, 2001/41, 2001/39, 2001/33, 2001/27, 2001/25, 2001/18, 2001/9, 2001/5 a 2001/1.
- Daňové doklady (přijaté faktury) na učebnice, školní potřeby, učební pomůcky a DVPP hrazené ze státního příspěvku v roce 2001 čísla 245, 271, 313, 314, 368, 468, 515, 516, 735, 134, 329, 456, 797, 145, 460, 629, 657, 668 a 696.
- Zásady hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb ZŠ Černošice pro rok 2001 ze dne 1. dubna 2001.
- Rozpočet FKSP na rok 2001 ze dne 8. ledna 2001. Rozbor hospodaření s FKSP na rok 2001 ze dne 15. ledna 2002.
- Daňové doklady (faktury) týkající se FKSP: číslo 165 - částka 4 880 Kč - ze dne 27. března 2001, číslo 20942 - částka 5 100 Kč - ze dne 27. března 2001, číslo 140401 - ze dne 27. dubna 2001, číslo 27448 - částka 13 740 Kč - ze dne 25. května 2001, číslo 146 - částka 8 100 Kč - ze dne 17. května 2001.
- Výpisy z běžného účtu FKSP ze dnů 08. 01. 01, 31. 01. 01, 07. 02. 01, 07. 03. 01, 02. 04. 01, 04. 04. 01, 10. 4. 01, 23. 04. 01, 07. 05. 01, 10. 05. 01, 23. 05. 01, 05. 06. 01, 12. 06. 01, 04. 07. 01, 13. 07. 01, 04. 10. 01, 12. 11. 01, 05. 12. 01, 05. 12. 01, 31. 12. 01.
- Pokladní kniha FKSP za rok 2001. Razítkový režim a kompetence čj. 5/01r.
- Výdajové a příjmové pokladní doklady FKSP za rok 2001.
- X60 rozvaha rozpočtových organizací, X65 rozvaha příspěvkových organizací, ÚČ ROPO 3 - 02 zpracovaná 11. ledna 2001 (aktuální stav v Kč)“, strana 1 až 6.
- Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P1 - 04 za období 1. - 4. čtvrtletí 2001.
- Vnitřní rozpis zaměstnanců a prostředků na platy za organizace regionálního školství na rok 2001 pro ZŠ Černošice.
- Sumáře o vyplacených mzdových prostředcích v ZŠ Černošice za období 01/2001 - 12/2001, zpracovaných dne 8. ledna 2002 v počtu 6 stran..
- Vnitřní mzdový předpis ZŠ Černošice čj. 22/01re ze dne 24. ledna 2001.
- Osobní příplatek ze dne 3. září 2001.
- Kritéria odměn pro školní rok 2001 - 2002 ze dne 3. září 2001.
- Mzdové listy pracovníků období 1/2001 - 12/2001 ZŠ Černošice.
- Výplatní lístky pracovnice s osobním číslem 55 z období 1/2001, 2/2001, 4/2001, 11/2001, 12/2001.
- Personální spisy pracovníků osobních čísel 6, 9, 31, 81, 55 a 118.
- Dohody o provedení práce za rok 2001. Dohody o pracovní činnosti za rok 2001.

ZÁVĚR

Podmínky výuky jsou celkově průměrné. Z hlediska splnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti má škola dlouhodobě citelně slabá místa zejména na prvním stupni. Pozitivním zjištěním je, že kvalita výuky nemá přímou souvislost s úrovní kvalifikace. Materiální podmínky školy jsou na standardní úrovni, v několika ohledech se postupně zlepšují (počítačová technika, dílčí zlepšení ve vybavení pro tělesnou výchovu). Citelně slabá místa jsou spíše v efektivním využívání stávajících podmínek (didaktická technika; rovnoměrnější využití dobrého softwarového vybavení; vybavenost, podnětnost a estetika tříd na druhém stupni). Psychohygienické podmínky byly lepší ve výuce na prvním stupni.

Úroveň výuky byla orientační inspekci hodnocena v předmětech: český jazyk, matematika s informatikou, dějepis s vlastivědou, občanská výchova, tělesná výchova. Výuka byla celkově průměrná. Kvalitativně se z průměru vymykaly jenom některé dílčí úseky nebo jednotlivé hodiny (výuka tělesné výchovy, některé hodiny na prvním stupni). Již inspekce v roce 1997 konstatovala v některých oblastech převahu verbálního charakteru výuky s nižší efektivitou a absencí diferencovaného přístupu. Také v současnosti se jen v menší míře daří výuku modernizovat ve smyslu uplatňování aktivního učení.

Úroveň organizačních a systémových podmínek byla celkově velmi dobrá. Škola má jasně určenou koncepci, stanovené reálné cíle a prostředky jejich plnění. Zřetelné jsou v práci školy demokratické prvky, humanizace školy, z manažerského hlediska zaměření spíše na lidi. Řídící práce je týmová. Dílčí nedostatky byly v organizování a ve vedení a motivování pracovníků (účinnost opatření, odstraňování prvků formálnosti, větší uplatňování prvků z široké škály dalšího vzdělávání učitelů). Kontrolní systém je plánovitý, pokrývá celou strukturu školy, problematická i zde zůstává účinnost zpětných vazeb (modernizace vzdělávacího procesu, vedení povinné dokumentace).

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu na přímé ONIV byly ve sledovaném období 2001 vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům účelně a efektivně použity.

V porovnání vývoje od posledních dvou inspekci (z let 1996 a 1997) lze v kvalitě výuky konstatovat spíše stagnaci. V podmínkách výuky jsou významné postupné pozitivní změny v úrovni prostorových a materiálních podmínek. Velmi dobrou úroveň si udržuje řídicí systém. Některé nedostatky jsou opakované (charakter většiny výuky, malá kvalitativní diferenciací ve výuce oproti propracovanému systému integrace, využití didaktické techniky, úplnost personální dokumentace, kvalita povinné dokumentace, formální charakter některých materiálů a činností).

Součástí inspekce byla tematická inspekce zaměřená na ochranu člověka za mimořádných situací – organizační a materiální zajištění této oblasti je průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kumstýř	K. Kumstýř v.r.
Členové týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
	Mgr. Radek Vlasák	R. Vlasák v.r.

Další zaměstnanci ČŠI	Václava Suchánková	kontrolní pracovnice
	Alena Kofentová	kontrolní pracovnice
	Petr Masopust	kontrolní pracovník

V Kolíně dne 17. května 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2002-06-03

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PhDr. Zdeněk Moucha, CSc., ředitel školy

Z. Moucha v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ Odbor školství, mládeže a sportu, Praha	2002-06-24	031 174/02
Město Černošice	2002-06-04	031 175/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.